

Referat

Møte nr 3/2009 i Avlsrådet for sau

Tid: Mandag 28. september kl 19:00–21:15

Sted: Telefonmøte

Deltakere: Bjørn Høyland, leder
Eirik Larsen, region Nord
Kent Berg, region Midt
Audun Nedrebø, region Vest
Sven Reiersen, region Øst
Rolf A. Aass, KLF
Gunnar Klemetsdal, IHA/UMB

Thor Blichfeldt, avlssjef i NSG

Forfall: Finn Avdem, Nortura

Observatører: Inger Anne Boman
Sigbjørn Eikje
Stig-Runar Størdal
Frank Simensen

Referent: Inger Anne Boman og Thor Blichfeldt

Sakliste

SAK 26/2009	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE.....	2
SAK 27/2009	REFERAT FRA MØTE I AVLSRÅDET 1.-2. JULI 2009	2
SAK 28/2009	ENDRING I GENETISKE PARAMETERER FOR LAMMETALL I NKS.....	2
SAK 29/2009	ELITEVÆR FRA LÆRDAL TIL LUSTER?	3
SAK 30/2009	REGELVERK FOR GRANSKING I EN FLOKK.....	3
SAK 31/2009	ÅRETS SEMINVÆRER	4
SAK 32/2009	TILTAK MOT MYOSTATINMUTASJONEN PÅ SPÆL	4
SAK 33/2009	TILTAK I PARINGSSESONGEN 2009 FOR Å STYRE INNAVLEN.....	5
SAK 34/2009	REVIDERTE REGLER FOR VÆRERINGER OG VÆREHOLDSLAG.....	6
SAK 35/2009	OPPSTART AV RING I SAUDA AVSLÅTT AV MATTILSYNET.....	6
SAK 36/2009	EVENTUELT	6
SAK 37/2009	NESTE MØTE I AVLSRÅDET.....	6

Sak 26/2009 Godkjenning av innkalling og sakliste

Rolf A. Aass påpekte at sakslista er lang for et telefonmøte, samt ytret ønske om å få avsluttet en del saker som har vært oppe til behandling flere ganger i nyere tid.

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes.

Sak 27/2009 Referat fra møte i Avlsrådet 1.-2. juli 2009

Utkast til referat ble sendt på høringsrunde rett etter møtet, og ingen hadde kommentarer til det. Referatet ble derfor ansett som godkjent, lagt ut på web og distribuert til ringene.

Før første indeksskjøring ble det oppdaget at en eldre versjon av økonomiske vekter for pelssau var brukt både i saksforberedelsene og referatet. Korrekte økonomiske vekter er nå satt inn i referatet som er lagt ved saksforberedelsene (Sak 12/2009, side 11)

Vedtak:

Referatet fra møte i Avlsrådet 1.-2 juli 2009 godkjennes med korrigerings av feil i økonomiske vekter for pelssau.

Sak 28/2009 Endring i genetiske parametere for lammetall i NKS

Inger-Johanne Holme beregnet i starten av september nye genetiske parametere (arvbarheter og genetiske korrelasjoner) for lammetall hos NKS, det eneste som gjensto å revidere. De gamle parametrene var antakelig fra tilbake til Ingrid Olesens tid helt i starten av 1990-tallet.

Tabellene nedenfor viser gamle og nye parametre.

Brukt til og med S1-2009

	lam1	lam2	lam3
lam1 - åring	0,12		
lam2 - toåring	0,90	0,08	
lam3 - treåring	0,90	0,90	0,06

Forslag fra og med S2-2009

	lam1	lam2	lam3
lam1 - åring	0,12		
lam2 - toåring	0,90	0,11	
lam3 - treåring	0,86	0,99	0,12

Arvbarhetene (diagonalen) har steget for lamming når søya er to år, og den er doblet når søya er 3 år. Arvbarhetene er altså større enn vi var klar over, og det skyldes først og fremst at den genetiske variasjonen har blitt større.

Korrelasjonen mellom andre og tredje kull er veldig nær 1, så i det ser ut som om vi kan anse antall fødte lam ved 2 og 3 års alder som samme egenskap (og kanskje også videre utover).

Den genetiske variasjonen inngår i beregningene når vi regner ut relativ vektlegging av de ulike egenskapene i O-indeksen. Hvis den genetiske variasjonen i praksis er større enn vi har brukt ved beregning av relativ vekt i O-indeksen, vil også den relative vektleggingen være større enn forutsatt.

Dette er med og forklarer den store framgangen vi har hatt for lammetall de seinere åra.

Når man tar i bruk nye parametre må man altså beregne nye økonomiske vektorer for egenskap for at vektleggingen av egenskapen i det totale avlsmålet skal bli som forutsatt, i dette tilfellet 15 % vektlegging på lammetall.

Inger-Johanne regnet om S1-indeksen for lammetall på værene med den nye parameterene og økonomiske vekt, og gjennomsnittet for O-indeksen endret seg som forventet ikke. De aller fleste værene (90 %) fikk endringer som lå innenfor pluss/minus 2 O-indekspoeng. Maks endring var 6 poeng opp eller ned.

Vedtak:

De nye genetiske parameterne for lammetall på NKS med tilhørende økonomisk vekt slik at den totale vektleggingen i avlsmålet blir 15 %, brukes fra og med indeksskjøringen S2-2009.

Sak 29/2009 Elitevær fra Lærdal til Luster?

Ring 178 Luster har relativt dårlige indekser i ringen. Ring 155 Lærdal har mange gode granska værer hvert år, og en del av dem kan ikke brukes som elitevær i ringen pga slektskap. Luster ønsker å kjøpe en god granska vær fra Lærdal. Dette er ikke tillatt i følge væreringsreglene, og Luster søker derfor dispensasjon.

Vedtak:

Ring 178 Luster værering gis ikke dispensasjon fra "Regler for væreringer og værholdslag" for å ta inn en elitevær fra en annen ring.

Sak 30/2009 Regelverk for gransking i en flokk

Avlsrådet vedtok i sak 9b-2009 at vi skal åpne for å avkomsgranske værer i én flokk. Administrasjonen la fram følgende forslag til regelverk.

1. En besetning som skal granske prøveværer i egen flokk må være medlem av en værering og knyttes til en avdeling i ringen som gransker samme rase.
2. Ringen skal eie værlamma som granskes og ha avgjørende innflytelse på hvilke lam som settes inn til gransking.
3. Besetningen må granske minst 3 værer per år.
4. Kravet til avkomsgruppe for en prøvevær som granskes i en flokk skal være det samme som for en prøvevær i ring. I 2010 er kravet minst 20 slakt for NKS, 15 for spæl og 10 for sjeviot. Det må selvsagt gjøres unntak fra kravet om at avkommene må være fordelt på minst tre flokker.
5. Besetningen må bruke så mye semin at det leveres minst 15 slakt med seminfedre samme året. Slakta må være fra minst 3 forskjellige seminfedre innen samme rase som ringen/avdelingen gransker, og de må stå på lista over årets seminfedre som skal brukes i ring.
6. Ringen disponerer værene som granskes i en flokk på linje med de andre granska værene i ringen.
7. Ringen vil få granskingstilskott for værer som granskes i en flokk.

Vedtak:

Det foreslåtte regelverket innarbeides i "Regler for væreringer/værholdslag" som tas opp til endelig vedtak på neste møte. På neste møte vil også prinsipper for tildeling av granskingstilskott ved gransking i én eller to flokker i forhold til ordinært granskingstilskott, bli drøftet. Konsekvens av sjukdomsrestriksjoner for utbetaling av granskingstilskott tas også opp på neste møte.

Sak 31/2009 Årets seminværer

Avlsrådet fikk tilsendt årets seminkatalog i e-post et par dager i forkant av møtet.

NKS

Uttaket på NKS gjenspeiler i stor grad at vi har tatt ut de med høyest indeks som var tilgjengelige. Vi har måttet begrense antall Lars-sønner, men ut over det var det en grei fordeling på fedre. Kun en av kandidatene, 200775562 YA-UTTAKLEIV, ble avslørt som bærer av myostatinmutasjonen.

For å finne tilstrekkelig med egnete værer, ble det tatt inn 5 2008-værer kun basert på forventning.

Når avlsframgangen er så stor som den er nå, må vi venne oss til at seminværene som er minst 2,5 år gamle, ikke vil være så mye bedre enn de lokale eliteværene som tidligere. Og at mange ringer vil ha en eller flere eliteværer som holder seminkvalitet (O-indeks på 135 og oppover).

Det ble også tatt inn 4 NKS-værer med meget god morsevne og lavt lammetall.

Spæl

Uttaket på spæl så lovende ut etter at vi hadde plukket ut årets kandidater med bakgrunn i S1-indeksen. Men testing for myostatinmutasjonen på spæl avslørte at 6 av kandidatene var bærere, og dermed ble lista over nye værer halvert.

Vi endte opp med 4 nye seminværer i år, og bare 7 værer i salg totalt sett.

200555911 Sak Eggum

Sak Eggum er nå den høyeste indekxværen i semin med 154 i O-indeks (S3-2009). Dette blir den 3. sesongen den står i semin på Særheim. I fjor sto den på negativlista over værer som det ikke skal settes på etter i ring. Det granskes 211 prøveværer etter Sak Eggum, altså mer enn nok.

I vinter hadde Sak Eggum testikkelbetennelse. Det er sannsynlig at den ikke vil produsere godkjent sæd i år. Sæddosene som ligger på lager tilfredsstiller ikke veterinærkravene for eksport.

Bruk av lageret på 348 sæddoser ble det stemt over:

- a. Benytte dosene eller destruere lageret?
- Forslaget om å destruere lageret falt (For: Rolf A. Aass, Gunnar Klemetsdal og Sven Reiersen Mot: Bjørn Høyland, Eirik Larsen, Kent Berg, Audun Nedrebø)
- b. Forbeholdt bruksbesetning eller forbeholdt ring?
- Forslaget om å forbeholde dosene til bruksbesetningene ble vedtatt (Rolf A. Aass, Gunnar Klemetsdal, Audun Nedrebø og Sven Reiersen Mot: Bjørn Høyland, Eirik Larsen, Kent Berg)

Vedtak:

Avlsrådet tar informasjonen om årets inntak av seminværer til orientering. Sædlageret for 200555911 Sak Eggum legges ut for salg til bruksbesetninger, maks 1 dose til hver besetning.

Sak 32/2009 Tiltak mot myostatinmutasjonen på spæl

Det er tydelig at vektleggingen av egenskapene i avlsmålet på spæl, med stor vekt på kjøttfylde og fett, bidrar til å gi værer som er bærere en høy O-indeks.

Inger Anne har sett nærmere på 2008-årgangen av spæl-værene. Det er i alt 252 kvite spæl prøveværer.

- 3 har både far og morfar som er kjent bærer (sannsynlighet minst 0,75 for selv å være bærer)
- 31 har far som er kjent bærer, mens morfar fri eller ukjent (sannsynlighet minst 0,5 for selv å være bærer)
- 44 har morfar eller farfar som er kjent bærer (sannsynlighet minst 0,25 for selv å være bærer)
- 174 har verken far eller morfar som er kjent bærer

Etter som det er mange fedre/morfedre som ikke er testet, er anslaget for bærere underestimert.

O-ideksen blir høyere jo større sansynligheten er for at væren er bærer. Ønsker vi å få ned frekvensen av mutasjonen i løpet ikke for mange år, må vi sette inn flere tiltak enn bare å holde seminværene fri.

Ulike modeller for tiltak ble diskutert, sammen med beregning av kostnader/tapte inntekter og kompensasjon til spæringene.

Kent Berg foreslo å utsette saken, og dette forslaget ble det stemt over. Kent Berg og Eirik Larsen stemte for utsettelse, mens resten av Avlsrådets medlemmer stemte mot.

Vedtak:

Målsettingen om å redusere frekvensen av mutasjonen i myostatinggenet ligger fast, men tiltakene må revurderes. Avlsrådet gir spæringene tilbud om å teste alle værer som er aktuelle som eliteværer i ringen høsten 2009 og høsten 2010. Påvisning av værer med mutasjonen skal føre til at væren slaktes. Kostnader med gentesting og eventuell slakting fordeles slik:

- Ringen betaler prøvetaking og innsending
- NSG betaler analysekostnadene
- Granska værer som må slaktes som bærer, støttes med 2000 kr

Representanter fra spæringene/-avdelingene innkalles til møte 20. oktober for å drøfte aktuelle tiltak. Eventuelt vedtak om pålegg om gentesting utsettes til neste møte.

Sak 33/2009 Tiltak i paringssesongen 2009 for å styre innavlen

Styringen de siste årene har i hovedsak dreid seg om inntaket av seminværer, der vi har satt begrensninger på antall sønner etter en vær og antall dattesønner etter en vær.

Vi har også til en viss grad benyttet oss av å styre paringene (inseminasjonene) ved at en populær seminvær havner på "negativlista" over de seminværene som ikke gir tilskott etter 1 års bruk i semin. De mest populære NKS-seminværene begrenser vi også til maks en dose per 50 søyer i ring. Men med over 100 000 søyer i ring gir dette 2000 inseminasjoner og et mulig påsett på over 500 værer.

På spæl settes det ingen begrensninger i doser per besetning, for der har vi alltid sæd nok. Dermed kan en vær i teorien få nok paringer til at neste års påsett av prøveværer er fra samme far.

Innsettet av prøveværer og eliteværer har vi overlatt helt og holdent til ringene selv.

Det mest effektive er å bruke tiltak for å styre paringene, for tiltak seinere i prosessen kan bare rette opp eventuell skade som er gjort i paringene. Målsettingen er at ingen NKS-vær skal ha granska mer enn 100 sønner, og ingen spælvær mer enn 20 sønner.

Vedtak:

Tiltak ved paring:

- Alle førsteårs seminværer skal anses som likeverdige og gis gode elitesøyer slik at de kan få gode prøveværs kandidater alle sammen
- NKS
 - Alle førsteårs seminværer som ser ut til å selge mer enn 800 doser begrenses til 1 dose per 50 søyer i ring
 - Alle NKS-seminværer som har solgt minst 500 doser første året og har kåra 200 lam etter seg året etter, settes på "negativlista"
- Spæl
 - Alle førsteårs seminværer som ser ut til å selge mer enn 300 doser begrenses til 1 dose per 50 søyer i ring
 - Alle spæl-seminværer som har solgt minst 200 doser første året og kåra 100 lam etter seg året etter, settes på "negativlista"

Innsett av prøveværer:

- Ingen avdeling kan sette inn mer enn 4 sønner etter *samme seminfar* i 2009
- Avdelinger som gransker inntil 20 værer kan sette inn maks 2 sønner etter *samme seminfar* i 2010.
- Avdelinger som gransker mer enn 20 værer kan sette inn maks 3 sønner etter *samme seminfar* i 2010.

Settes det inn flere sønner enn dette, vil de overskytende få beregnet indeks, men de vil ikke få granskingstilskott.

Sak 34/2009 Reviderte regler for væreringer og væreholdslag**Vedtak:**

Saken utsettes til neste møte.

Sak 35/2009 Oppstart av ring i Sauda avslått av Mattilsynet

Åtte besetninger i Sauda har søkt om tillatelse til å starte ring med en NKS-avdeling (7 medlemmer) og en spælavdeling (4 medlemmer). Søknaden fikk avslag fra regionkontoret i Mattilsynet. Værringen anker nå avslaget til Hovedkontoret i Mattilsynet.

Fremtidige søknader om oppstart av ring bør utarbeides i samråd med regionkonsultenten.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 36/2009 Eventuelt**a) Sauekontroll/rådgivning fra Nortura**

Sven Reiersen spurte hvordan Nortura sin rådgivningstjeneste vil bli etter omlegging.

Vedtak:

Saken tas opp på nytt seinere, når konkret informasjon foreligger.

b) Individnr på slakteweb og i Sauekontrollen

Eirik Larsen har fått utskrifter fra slakteri der individnummeret kun er tre siffer. Han lurte derfor på om opplysningene vil bli lagt riktig i Sauekontrollen.

Vedtak:

Thor Blichfeldt tar opp saken med Sauekontrollen.

Sak 37/2009 Neste møte i Avlsrådet

Det er behov for et nytt møte i høst pga væreringsregler og tiltak mot myostatinmutasjonen hos spælsau.

Vedtak:

Neste møte blir tirsdag 20. oktober, i etterkant av spælsaumøtet.